





LIBROLIAI

ILLE TUU LAUDIES PASAKAI



DAIUNINKĖ

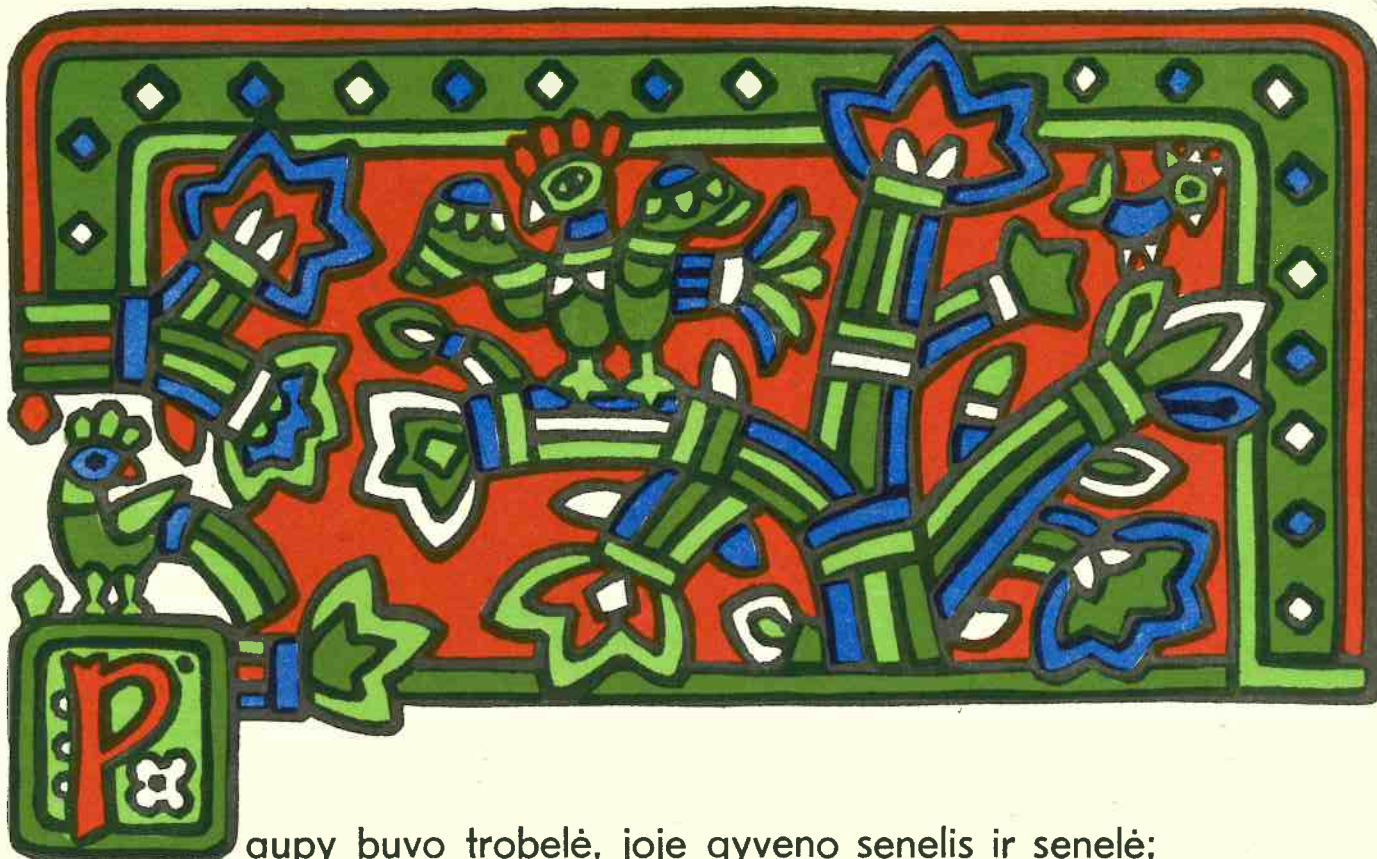
ASURGAILIENE



VILNIUS

1972





aupy buvo trobelė, joje gyveno senelis ir senelė; nieko jie daugiau neturėjo, tik vieną kalytę. Vasarą senelis su senele žuवादavo, žiemą senelis blizgiaudavo, senelė namie verpdavo. Vieną kartą senelis, sugrįžęs iš žūklės, rado gimusius du sūnus. Pradžiugo senelis ir sako:

— Užauklėsime sūnelius, bus medinčiai!

Praėjus kiek metų, užaugo labai gražiai abu broliai ir buvo labai panašūs vienas į kitą. Jų prašomas, nupirko tėvas abiem po kumeliuką ir išleido į pasaulį laimės ieškoti. Išjojo per laukus, per miškus ir užjojo kryžkelę, o kryžkelėj augo pušis. Sustojo broliai ir kalbasi:

— Kad mes josim abu drauge, tai nieko gero nesužinosim; jokim vienas vienu, kitas kitu keliu.

Taip susitarę, įkišo į pušį abu po peilį ir sukalbėjo: katras pirma sugrįš į tą vietą, tuoj pažiūrės vienas kito peilį. Jeigu katro peilis bus surūdijęs, tai tas bus jau miręs. Paskui atsisveikino abu ir nujojo: vyresnis į dešinę, o jaunis į kairę.

Vyresnis bejodamas sutiko kiškį ir norėjo šauti, bet kiškis prašneko:

— Nešauk manęs: kai tau atsitiks kokia nelaimė, aš tau padėsiu.

Bernaitis dovanojo kiškiui gyvastį, užtat kiškelis dabar sekė paskui jį.

Toliau jodamas, sutiko vilką. Norėjo jį šauti, bet ir tas prašėsi, kad nešautų, žadėdamas pagelbėti. Jaunikaitis jo pasigailėjo, tai ir vilkas paskui jį sekė. Šitokiu būdu sutiko toliau ir liūtą, ir mešką. Jie irgi žadėjo jaunikaičiui padėti ir sekė jam iš paskos.

Po kiek laiko prijojo miestą ir pamatė, kad visas miestas mėlynai gedulu aptaisytas ir žmonės gedulingai apsi-vilkę. Jaunikaitis, norėdamas sužinoti, dėl ko šitas gedulas, paklausė kerdžių, šalia kelio galvijus ganantį. Tas atsakė,



kad esanti karalaitė paskirta devyngalviui slibinui, akmeniniam urve gyvenančiam. Mat, jis kasmet reikalaujės vieno žmogaus praryti, dėl to meta tokius pagaliukus, kam teks eiti slibinui į nasrus. Šiomet išmetė karalaitei, dėl to visas miestas ir žmonės, jos gailestaudami, apsidengė gedulu.

Tai išgirdęs, jaunikaitis sušėrė savo kumeliukui ir įjojo į miestą. Jodamas sutiko einant pulkus žmonių ir aukštam vežime vežant karalaitę mirčiai. Jaunikaitis sekė su visais žvėrimis paskui. Kada nuvežė į tą vietą, kur buvo urve slibinas, tai karalaitę vieną tenai paliko, o žmonės sugrįžo atgal. Greitai slibinas, išlindęs iš urvo, nasrus išžiojęs, pradėjo lervoti prie karalaitės, bet jaunikaitis tuojau užleido jį žvėrimis. Liūtas su vilku griebė slibiną ir suleido į jį nagus, o meška, nutvėrus slibino uodegą, turėjo jį, kad nebėgtų. Tada jaunikaitis prišoko artyn ir su kardu nukapojo slibinui visas devynias galvas. Nukapojęs išpiaustė iš jų liežuvius, susidėjo į terbą ir tarė karalaitei:

— Dabar eik namo. Slibinas jau negyvas!

Karalaitė jį prašė užėti pas tėvą, karalius jam atsidėkosi, bet jaunikaitis atsisakė ir nujojo sau į miestą naktigulto, nes jau vėlu buvo.



O karalaitei kelią į namus užstojo degučius ir, su kirviu grasydamas, liepė prižadėti, jog sakys tėvui, kad jis išgelbėjęs ją nuo mirties. Susirinkęs visas slibino galvas į maišą, degučius parvedė karalaitę namo ir tuoj karaliui pasigyrė, kad jis slibiną užmušęs, ir dargi jo galvas parodė. Karalius klausia dukterį, ar teisybė. Duktė, nebesitikėdama tikrojo išgelbėtojo pamatyti, nenorom ištarė, kad degučius ją išgelbėjęs. Kitaip bijojo ir sakyti, nes degučius žadėjo ją užmušti, jei ne taip sakysianti.

Karalius liepė degučių nuprausti ir gražiai aprengti. Paskui paleido žinią, kad atiduoda savo dukterį išgelbėtojui ir prašo visų šalių karalius ir ponus į vestuves. Užgirdo apie tai mūsų jaunikaitis ir pagalvojo: kas ten toks atsirado, kad giriasi išgelbėjęs karalaitę? Nujojo su visais žvėrimis į vestuves ir pamatė, kad veda karalaitę į jungtuves su degučium. Tuoj padavė jis kiškiui raštelį, parašęs, kad jis ją išgelbėjo, tai kodėl ji už kito eina. Kiškelis šmurkšt, šmurkšt tarp žmonių įlindo ir, užbėgęs karalaitei už akių, numetė po kojomis raštelį. Kai tik karalaitė, paėmus raštelį, perskaitė ir pamatė čia pat stovint jaunikaitį, kuris slibinui galvas nukapojo, tuoj pašaukė tėvą ir, parodžius jaunikaitį, pasakė, kad tas ją išgelbėjęs. Degučius šoko ant jaunikaičio ir suriko:



— Ar turi tu ženklus, kad nukirtai slibiną? Aš nukirtau, nes aš jo galvas turiu!

Jaunikaitis atsakė:

— Galvas tai tu susirinkai, bet aš pirmiau liežuvius išsipioviau.

Čia išpylė iš maišelio visus slibino liežuvius. Šoko žmonės pažiūrėti slibino galvų, kur degučius buvo atsinešęs, ir rado jas be liežuvių. Dabar karalius liepė degučių suminti ir, įkišus į šiaudų kūlį, sudeginti. O jaunikaitį karalius paėmė už žentą.

Tame mieste, kur karalius gyveno, niekados saulė nešviesdavo, nes ją turėjo užstojusi laumė ragana. Tuoju po vestuvių, kai išėjo mūsų jaunikaitis su karalaite į savo klėtį gulti, pamatė pro langą toli ant kalno mažą žiburėlį ir paklausė, kas ten gyvena. Karalaitė atsakė, kad tai ragana, kuri turi saulę užstojus.

Rytojaus dieną jaunikaitis, niekam nežinant, pasiėmė savo žvėris ir išėjo ant kalno pas tą raganą. Nuėjęs rado mažutę trobelytę, kurioj sėdėjo boba ir su šluota laikė užstojus saulę. Jaunikaitis liepė eiti laukan iš tos vietos ir numesti šluotą. Boba atsakė:

— Aš bijau tavo žvėrių: jie mane sudraskys. Štai yra



katilas vandens, ėmęs pašlakstyk save ir žvėris, tada aš nebebijosiu.

Kai tik jaunikaitis pašlakstė, tuojau jis pats ir jo žvėrys pavirto akmenimis.

Jauniui jo broliui nusibodo keliauti po pasaulį, ir sugrįžo jis į tą pusę, kur abu su broliu buvo sukišę peilius. At-rado brolio peilį surūdijusį ir tarė:

— Mano brolių jau nelaimė ištiko — eisiu jo ieškoti.

Ir nujojo tuo keliu, kur buvo brolis jojęs. Jis taip pat sutiko ir vilką, ir liūtą, ir mešką, norėjo kiekvieną šauti, bet žvėrys išsiprašė, kad jiems gyvastį dovanotų, ir sekė paskui jaunikaitį. Prijojo tą miestą, kur jo brolis buvo, ir pamatė, kad visas miestas gedulu apsidengęs. Klausė kerdžių, galvijus ganantį, dėl ko šitas miestas liūdi. Atsa-kė jam kerdžius:

— Dėl to, kad tavęs neberanda karalius. Kam gi tu pametei jo dukterį?

Tada suprato jaunis brolis, kad čia jo brolio būta, nes jie abu labai panašūs vienas į kitą. Kai tik įjojo į miestą, tuoj visas miestas pradžiugo, jį pamatęs. Sužinoję karalius ir karalaitė išbėgo su džiaugsmu jo pasitikti ir klausė:

— Kurgi tu išbėgai, mus palikęs?



Su didele linksmybe ir muzikomis visi jį sutiko, ir su visais žvėrimis įsivedė karalius į savo dvarą. Nei karalius, nei karalaitė nepažino, kad čia ne vyresnysis, bet jaunis brolis.

Atėjus vakarui, išsivedė karalaitė jaunikaitį į klėtį gulti; tas pro langą pamatė ant kalno žiburėlį ir klausia, kas gi ten žiburiuoja. Karalaitė jam sako:

— Nebesakysiu dabar tau, nes kai anądien tik pasakiau, tuoj tu nuo manęs išbėgai.

Dabar jaunikaitis pagalvojo, ar nebus nuėjęs tenai jo brolis, ir būtinai norėjo sužinoti, kas ten yra. Prispirtinai kelis kartus klausia, karalaitė nenoromis atsakė, kad ten gyvenanti ragana. Po to ėjo gulti, bet jaunikaitis pasidėjo kardą tarp savęs ir karalaitės. Ši galvojo: „Kodėl gi šitaip jis daro? Toks pirmiau geras buvo!“

Kai tik karalaitė užmigo, jaunikaitis tuoj atsikėlė, pasiėmė savo žvėris ir išėjo ant kalno, kur gyveno ragana. Nuėjęs rado trobelytę ir ioje bobą. Tuoj užkūrė:

— Kur padėjai mano brolių?

Boba ėmė gintis nežinanti, bet jaunikaitis užleido ją žvėrimis. Nusigando boba ir pradėjo prašyti, kad tik atgintų žvėris. Atnešė tokio vandens, ir kai tik su juo pa-



šlakstė akmenis, tuoj atvirto žmogum jo brolis ir žvėrimis jo žvėrys. Broliai abudu pasisveikino, o ragana norėjo vėl tą vandenį paslėpti, bet jaunis brolis ištraukė iš jos rankų katilėlį ir ėmė daugiau šlakstyti. Jam bešlakstant, akmenys virto žmonėmis ir gyvuliais, kuriuos ragana buvo užkerėjusi, o pats kalnas ėjo mažyn ir mažyn, pagaliau pasidarė visiškai lyguma, ir dabar niekas nebeužstojo saulės.

Paskui jaunis brolis atsisveikino su vyresniuoju ir parjojo namo tėvų prilankyti, o vyresnysis sugrįžo į karaliaus dvarą ir po uošvio galvos ilgai ir laimingai karaliavo.

Ikimokykliniam amžiui

ДВА БРАТА
ЛИТОВСКАЯ НАРОДНАЯ СКАЗКА
На литовском языке

Художница Аспазия Сургайлене
Издательство «ВАГА», Вильнюс

DU BROLIAI
Lietuvių liaudies pasaka

Redaktorius J. Stukas
Techn. redaktorius D. Jakubonis
Korektorė D. Meciūnaitė

Duota rinkti 1971.XI.17. Pasirašyta spaudai 1972.II.16.
Leidinio Nr. 6845. Spaudos popierius Nr. 1, formatas
60×90^{1/8}—1 pop. l.=2 sp. l.; 2,3 leid. l. Tiražas
50 000 egz. Užsak. Nr. 4212. Kaina 16 kp.

„Vagos“ leidykla, Vilnius, Lenino pr. 50.
Spaudė „Vaizdo“ spaustuvė, Vilnius, Strazdelio 1

7—6—1
109—72 V

V. LF
Du-01

